

החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 260 בס"ד ערש"ק פר' ראה (ספרי) כ"ז מנחם-אב תשס"ה

פנינים יקרים

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וגו' (י"א, כ"ז) ענין ולשון הברכה - בריכת מים, שהיא הנביעה וההשפעה אבל יש ברכות גשמייות הוא ענין התפשטות - אין הברכה נקראת על שם הגשמייות בהתפשטותו כי אם ניצוץ כוונתו יתב"ש וזהו ראה אנכי שהוא ענין אנכי ה' אלקיך שהוא אחדותו יתברך להמשיך על עצמו בכל דרכיו ליחוד שמו יתברך. אין ברכה על מעשה הגשמייות כי אם את הברכה אשר תשמעון אל מצות ה'.

(פרי הארץ)

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (י"א, כ"ז) אמר להם משה לישראל ראה והיכלם עד היכן הגעתם בעולמכם גם עכשיו אחרי ארבעים שנות נדודים עמל ויגיעה במדבר עדיין אני צריך לפניכם אגודה ושוט כדרך שמציעים לילד פעוטה? הגיע הזמן שתבינו בעצמכם שהברכה הטובה ביותר היא עצם העובדא שאתם שומעים. והקללה הקשה ביותר היא אם לא תשמעו...

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (י"א, כ"ז) מדוע כתוב ראה ולא שמע, ועוד למה כתוב ראה בלשון יחיד ואח"כ לפניכם בלשון רבים וכו'. והנראה בזה שראה הוא לשון הבנה (כמו וירא וירץ לקראתם) כל אחד מבין לפי דעתו, לכך כתוב לשון יחיד, מה היא ההתבוננות שאנכי נותן לפניכם - היינו שנתנית הברכה שוה לפני כולם אלא שכל אחד בוחר בעצמו את הברכה ואת הקללה.

(נחל איתן)

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וגו' (ל, ט"ז) היינו לפניכם שלכם כי כל החסרונות שיש לאדם הכל הוא מצד עצמו כי אור השי"ת שופע עליו תמיד אך האדם ע"י מעשיו הרעים עושה צל לעצמו המונע אור השי"ת. אבל אם האדם מבטל עצמו ואינו כלל מזה העולם אזי אינו עושה צל ומקבל אור השי"ת.

(מתוך לקוטי מוהר"ן)

הברכה אשר תשמעו (י"א, כ"ז) ובקללה כתוב (י"א, כ"ח) אם לא תשמעו, ע"פ מאמר רז"ל מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, לכן כשמוכנים לשמוע הברכה חל ומסייע לצאת מהכח אל הפועל, והקללה רק כשעוברין במעשה ח"ו.

(שפת אמת)

אבד תאבדון וגו' - לא תעשון כן לה' אלקיכם (י"ב, כ"ד) איתא בגמ' (שבת קה) איזהו אל זר שיש בגופו של אדם הוי אומר זה יצה"ר ואיתא במשנה באבות (ב, יב) כל מעשיך יהיו לשם שמים. אם ההתחלה לשם שמים אע"פ שלא יגמור הדבר מ"מ צריכים להאמין שכל יגיעה ויגיעה לא תאבד, והעושה לשם שמים צריך להיות לש"ש ממש ולא יהיה ח"ו שום צד גאות ויהי' ח"ו כמוחק אות אחת מן השם ויעבור על לא תעשון כן לה' אלקיכם.

(חרושי הרי"ם)

ושמחתם ככל משלח ידכם (י"ב, כ"ו) הצדיק העושה רצון ה' ובוטח בו יתברך מקבל הכל בשמחה כמו שפירשו המפרשים הפסוק רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו. שהרשע הכל מכאיב לו וכל ימיו הוא בצער אבל הצדיק הסובב אותו הוא אצלו רק חסד והוא בשמחה בכל מה שקורה לו. (לקוטי יהודה)

(ע"פ צדקת הצדיק)

לא תעשה כן לה' אלקיך (י"ב, ל"א) לפני הקב"ה אין עושים "כן" בבחינת סתם ככה מתוך רגילות או כדי לצאת ידי חובה, העשייה צריכה להיות מתוך נטיה עצמית להשי"ת.

(הרבי מקוצק)

שופטים ושוטרים תתן לך וכו' (ט"ז, י"ח) פירוש לך לעצמך שהיא עבודתו יתברך ע"י שופטים שהוא דברים שבין אדם לחברו, כמאמר מה דעלך סני לחברך לא תעשה, מפני שהכל מאתו יתברך לכן ואהבת לרעך כמוך.

(פרי הארץ)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש ז"ל א"א ע"ק פרשת אקל' תשל"ה (לפנות באקר) - האשק - נכתב ע"י הר"פ כפ' הבית

הצנח נפש האדם (המשך)

260

השטח נמשיך להדבר ונאמין שהדבור לא ילך לאבוד ובבא הזמן תשיג מטרותה.

(אמר הכותב: בהזדמנות אחרת הסביר הרא"ש זיע"ל את הפסוק (מלאכי ג): אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו וגו', כדלהלן: כאשר נדברים איש אל רעהו אלו הרוצים להיות יראי ה'. אז ויקשב ה' וישמע. הקב"ה בכבודו ובעצמו מקשיב ושומע ולא דרך שליחים ומליצים. ויכתב ספר זכרון לפניו יתב"ש. ההדברות של אלו הרוצים להיות יראי ה' כ"כ חשובה לפני הקב"ה עד שהוא בעצמו מקשיב, הוא בעצמו שומע, הוא בעצמו כותב בספר זכרון הנמצא תמיד לפני כסא הכבוד, כדי להטיב בעת הצורך ליראי ה' ולחושבי שמו ע"כ).

כאשר נתקל האדם (בין הצדיק ובין כל בני אדם כאמור לעיל - הערת הכותב) בהתנגדות של הזולת הממאן לשמוע. אין להתעקש ולהשמיע דבריו בעל כרחו, אלא ישתוק, כי אם ימשיך בעקשנותו לדבר, הוא יגרום התנגדות יתירה נגדית. אמנם יזהר מאד שלא לגרום דרך השתיקה מצב של התנתקות והאשמה לזולת. קל מאד במצב כזה לומר "שלוש עלי נפשי", נסיתי לדבר אתו ולא שמע וכאשר התעקשתי לדבר אתו הגביר את ההתנגדות לדבר אתי וממילא מה אני צריך לעשות עוד. ואז עלול להתרחק מהזולת והתוצאות העגומות העלולות לצאת מזה מי ישרנו.

תפקיד האדם! כאשר אינו מצליח לשכנע את הזולת ולדבר אל לבו, עליו להעמיק חשוב בהבנת נפש האדם ולדון אותו לכף זכות. יעמיק במחשבתו ויבדוק אולי זה שלא הצלחתי לשכנע את הזולת נובע מזה שאינני מבטל את עצמי להשי"ת כראוי. והלא זה דבר פשוט שאם אני לא מבטל עצמי ופוגש את האדם ומדבר אתו מקרין אצלו איזה ערך עצמי ואם אני בעל ערך הרי הזולת גם בעל ערך ולמה יהיה הזולת מוכן להכניע את הערך העצמי שלו מפני הערך המשפיע. אדרבה מי שלימד אותו להתעקש ולעמוד על דעתו אינו אלא זה שמנסה לשכנע אותו תוך כדי הפגנת ערך עצמי. כאשר יחשוב זאת בודאי לא תפגם הבנת נפש הזולת כי יתמלא בעצמו נוסף על זה שאינו

{תקציר מהחלק הראשון של השיחה: אנו מוצאים בתורה"ק שהצדיק נקרא רבש"ע [כמש"כ עד האלקים יבא דבר שניהם], העבודה העיקרית שיש לצדיק הוא בזה שדומה להשי"ת בהבנת נפש האדם ודן אותו לכף זכות. איך מגיע הצדיק להבין את נפש האדם? בזה שמכיר שאינו עושה כלום וכל עשיותיו דומין לבהמה שנותנת את החלב כך שאין כל הבדל בין העשייה של הצדיק לעשייה של הזולת כי הכל בעצם מציאות ה'. מאידך שלא יעלה על הדעת לחשוב מאחר והכל מונהג במציאות ה' - השגחה פרטית למה לי להתאמץ בבחירה כלל, כי למען הבחירה נראית החשיבה כאלו הוא מעשה בני אדם בצורה בלעדית, לדוגמא: האם המתעצל לקום ממטתו יאמר שההשגחה הפרטית שלו רוצה שימשיך לשכב? אדם כזה עלול להכנס לקטיגוריא של חולה נפש. האם כשיש לו איזה אינטרס לקום גם אז יגיד שההשגחה הפרטית מעוניינת שימשיך לישון?

הבחירה וההשגחה הפרטית באים כאחד, וקשה להבחין מתי באה התגובה של הבחירה ומתי קיימת ההשגחה הפרטית, אם לכלב שאין לו בחירה יש מושג של השגחה פרטית וקבלת שכר, למה לא תהיה השגחה פרטית לבני אדם בעלי הבחירה, השכר מושפע מכסא הכבוד והיא עוברת דרך השפעת הצדיק אשר שם לב למעשים הטובים שנעשים בעולם ובהבנת נפש האדם, ע"כ.}

והנה לא די בזה שהצדיק מבין את נפש האדם ודן אותו לכף זכות אלא עליו להדבר עם מי שזקוק לעזרתו ולעודדו, ואל יאמר הצדיק אסתפק בזה שאני ידון אותו לכף זכות בזה שמבין את הנפש שלו, אלא צריך להשתדל ולעשות מאמץ להדבר עם הזולת עד שמצליח להרגיע אותו ולהעמיד אותו במקום הנכון לתת לו הכח לחשוב נכון ולעשות דברים נכונים. בעצם אין זה רק התפקיד של הצדיק אלא כל אחד ואחד מאתנו צריך להדבר עם הזולת כפי ההבנה והיכולת שהי' זיכה אותו. כמו שדוד המלך אמר (תהלים קטו) האמנתי כי אדבר, אני מאמין שהדבור עוזר (איך גלויב אז רעדין העלפט) ובלי כל ספק עצם ההדברות ערכו גדול מאד ואפילו כאשר התועלת לא נראית כעת על פני

האפשרות להדבר לתועלת. ועד אז להמשיך לדון את הזולת לכף זכות, וימשיך לבדוק את עצמו לגבי בטול הערך העצמי מול ההשגחה ומציאות השי"ת מאידך אין זה הדרך הנכונה להתעקש ולהדבר בכל אופן, וכן אין זה הדרך לנתק את הקשר מיד כאשר עולה רגזנות וחוסר סבלנות.

אמר הכותב: הרא"ש הביא בשעתו דוגמאות מחברים אשר היו קשורים בלב ונפש והקשר התנתק. הרא"ש הדגיש בצער שאם היו מצליחים להדבר היו אולי מונעים את הנתק. ועכשיו שקרה מה שקרה הכריז הרא"ש ואמר שהוא מחכה לכל אחד ואחד כי לכל אחד יש מה לתת ולכל אחד יש מה לקבל. אף אם בפועל לא הצלחנו להדבר בכ"ז לא נתיאש ונמשיך לקוות שנצליח להדבר עם כל אחד ואחד.

בתשובה לשאלה אמר הרא"ש שא"א להשוות בני אדם זה לזה יש כאלו שתפקידם לדבר הוא גדול וחשוב ויש כאלו שהיכולת שלהם להדבר מוגבלת, ולכך הם פחות נדחפים לצורך לדבר, וכן מאד תלוי למי מדברים וכו'. כך שגם אי היכולת להדבר צריכה להיות חלק מהחשיבה ולא חלק מהכשלון. אמנם בקשתו להבהיר שעקרונית הצורך להדבר שייך לכל אחד ושייך עם כל אחד ושייך בכל המצבים. אך אם לא מצליחים להדבר, שלא להתפס ביאוש וברגזנות וכד' אלא ימשיך לשאוף להדברות תוך כדי שמירה על הצורך להכיר את עצמו בהכרה האמיתי שהכל מציאות השי"ת.

מצליח להדבר עם החבר, כי רואה את הזולת הנמצא במצוקה ובלחץ, וזקוק לדברי עידוד וחיווך ואין לא-ל להושיע במלים שלי מפני שאין לי את הבטול העצמי הראוי, ואז במקום להועיל אני גורם להסגר יותר ויותר.

חשוב מאד במצב כזה לא להזניח את הנכונות להדבר עם הזולת ויצפה וימתין לרגע שיוכל להדבר עם הזולת, השמירה מהזנחה וכו' באה מתוך זה שאינו נותן מנוח לעצמו, ומוכן להאשים את עצמו בזה שלא מצליח להדבר עם הזולת.

הרא"ש צ"ן: כאשר האדם מבטל את עצמו ומכיר שלית ליה מגרמי כלום והכל מציאות השי"ת וכאשר נפגש עם הזולת יכולים להשפיע זה על זה כי שניהם נקראים משפיעים ושניהם נקראים מקבלים. כאשר המטרה העומד לגד עיניהם הוא למצוא את הכלים הנכונים דרכם להגיע להשגת המטרה למענה באנו לעולם.

החסרון הגדול שיש לנו מזה שלא נדברים הוא בשעה שלא מעוניינים אפילו לנסות ולהדבר ומראש מציבים הסתייגויות. ומראש קובעים שההדברות לא תצליח ותעלה על שרטון, באופן כזה אף אם עושים מאמץ להדבר בכ"ז מיד בהתחלה מתרגזים, ובהתרגזות זו מוכיחים שאין כל סכוי להדברות. אבל אם נתעקש ונמשיך ברצון להדבר אזי אף אם בפועל אין מקום להדברות מחמת ההתנגדות של הזולת, אזי במשך הזמן הגורם להתנגדות ילך ויחלש עד שתהיה להם

וּלְדִיק בְּלִמּוֹנָתוֹ יח' - דברים מנן מוריני ורבינו זיע"א -

שכן, הוא בעצמו אינו כלום ואינו עושה כלום אין לו לדאוג על כלום מכיון שהוא לא עשה כלום ואינו יכול לעשות כלום.

על האדם רק לעשות מה שצוה מי שאמר והיה העולם והוא לעסוק בתורה ומצוות ומעשים טובים והויות העולם, זה הכל. ואיך יפול הדבר ואיך יוגמר הענין אם לטוב ואם לרע ח"ו (בעיני בשר) לא עליך המלאכה לגמור. זה לא שייך לאדם כיון שהוא לא עשה כלום א"כ מה איכפת לו מכל הנעשה.

ואין לאדם לבקש ולרצות להשיג שום דבר לא מביעיא בגשמיות, אלא אפילו ברוחניות וגם לא

אמר המעתיק: באמתחתי קטע משיחה שהחבר הרה"ח אברהם חיים זצ"ל בן מורנו הרא"ש זיע"א כתב לעצמו. מחמת החשיבות אמרתי להעלותו על הכתב לזכרו ולע"נ - נלב"ע ט"ז מנחם אב תש"ס -.

יסוד היסודות ותכלית הכל להאמין באמונה פשוטה שהבורא יתב"ש הוא אחד יחיד ומיוחד, בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים, ולית אתר פנוי מיניה.

פירוש הדברים בתכלית הקיצור!

שכל הנעשה מטוב ועד רע (בעיני בשר) הן בגשמיות והן ברוחניות הכל מאתו יתב"ש, וכיון

אפילו נוטל את נפשך ממש ולא רק את הגוף, (והבן).

על האדם להתפלל בכל עת ובכל רגע שיעזור לו ה' שאל יפול ברע ושילך בדרך האמת. אבל אל יעשה השתדלותו אצל היצר הרע מחמת האי פחדותא שלא יפול ברע, ושלא יחשוב שיכול לפעול אצל היצה"ר לבקש ממנו שלא יכשילו ושלא יפילו ושיהיה עליו ברחמנות. אל יעשה כך כי בודאי לא יחוס ולא יחמול עליו, אדרבה היצה"ר יעשה כל דבר להאבדו בכל האופנים. אלא שישם האדם תפלתו רק נגד האלקים לבקש ולהתחנן שיצילו מרשת היצה"ר ולהדריכו בדרך האמת.

ישאף להגיע לאיזה מדריגה להבין ולהשיג או לשמוע ולראות איזה דבר... כיון שהוא בעצמו אינו כלום ומכלום אי אפשר להיות רק כלום.

גם אם יש לו איזה נפילות ח"ו באיזה מדה וכד' אל יפול לבו מחמת זה כי עליו להאמין שגם שם בשאול תחתית יש אלקות המחיה אותו כי אני ה' השוכן בטומאותם כתיב. ויאמין שהנפילה לעורר עליה הוא. כלומר זה בעצמו היא עליה שנתברר לו שהוא אינו כלום, וכדי שלא יתגאה בלבו לומר שהוא משהו, שהוא כבר עלה באיזה מדריגה נתנו לו סימן לדבר שהיא הנפילה שנפל, שהראו לו מן השמים שאינו כלום. (וזה אפ"ל הפירוש בכל נפשך

שהשמחה במעונם

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לאירוס' הנכדים

הר"ר יהודה קלירס ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר יאיר וינשטוק ומשפ' לאירוס' הבן

הר"ר שמחה ברזל ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר יהודה גבירצמן ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר יהודה ליב פרוש ומשפ' לנישואי הנכדה

הר"ר רחמים זבולון ומשפ' לנישואי הנכד - הר"ר אהרן תופיק ומשפ' לנישואי הבן

הר"ר ברוך גלוברמן ומשפ' לנישואי הבת

הר"ר יצחק ליפשיץ ומשפ' להולדת הבן

הר"ר גרשון כהן ומשפ' להולדת הנכדה - הר"ר ישראל כהן ומשפ' להולדת הבת

משפחת קיי להולדת הנכדה

הר"ר שלמה מן ומשפ' להולדת הנכד - הר"ר ישראל מן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר אורי צמרת ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר אריה מרדכי מורגנשטרן ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר משולם מורגנשטרן ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר אהרן אהרונ' ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

י"ל ע"י

מערכת החברותא
רח' שני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 :פקס

תד. 5080

ירושלים 91050

כוס תגבורת

הר"ר יאיר וינשטוק הי"ו

על פטירת אמו ע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

